

Migranten in Houten – de gegevens op een rij

Waarom dit document?

In Houten is in 2025 een RoodGroene boekenclub gestart. Het eerste boek dat we met elkaar hebben gelezen en besproken was van Hein de Haas: “Hoe migratie echt werkt; het ware verhaal over migratie aan de hand van 22 mythen”. Dit boek levert veel gespreksstof en interessante inzichten op, die we willen breder willen delen dan alleen binnen de boekenclub. Daarom zijn we aan de slag gegaan. We maakten een samenvatting van het boek, we leverden naar aanleiding van adviezen uit het boek een bijdrage aan het verkiezingsprogramma op het thema migratie voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2026, en tot slot hebben we geprobeerd een vertaalslag te maken naar de situatie in Houten.

Wat zijn in Houten de mythes en de feiten? Dit stuk is daarvan het eerste resultaat, bedoeld om uit te kunnen putten voor gesprekken en discussies over dit thema in Houten. Van de gemeente hebben we een aantal actuele cijfers gekregen. Waar relevante cijfers nog ontbreken kunnen die later worden toegevoegd. Ook verwerkten we waardevol commentaar van een aantal Rood-Groene ‘meelezers’.

Door de (s)lopende situatie in Houten met de “Houten Hub” en het huisvesten van statushouders en asielzoekers én de recente ontwikkelingen met de val van het kabinet in juni 2025, is het thema ‘migratie’ weer volop aanwezig is het politieke discours. Dat maakt het actueler dan ooit om zo goed mogelijk geïnformeerd te zijn. Hoe zit het eigenlijk? Waar hebben we het over als we praten over migranten? Welke negatieve en positieve aspecten van migratie zijn er en hoe verhouden die zich in het totaalbeeld? Kunnen we in Nederland en in Houten wel zonder migranten? En – in het kader van een beetje omdenken - is het merendeel van de inwoners van Houten niet eigenlijk een ‘migrant’?

Met deze informatie kan je vervolgens op basis van je eigen waarden, visie en mensbeeld een standpunt vormen hoe we in Nederland in het algemeen en in Houten in het bijzonder zouden moeten omgaan met ‘migranten’.

Tot slot: wij staan open voor aanvullingen, verbeteringen en andere suggesties. En niet in de laatste plaats voor concrete voorbeelden in hoofdstuk 6.

Susan van Erp, Loes de Jonge, Gerard van Westrienen, Juli 2025

1. EERST DE TERMINOLOGIE

We hebben bij de totstandkoming van deze notitie zelf ervaren hoe lastig het is om steeds nauwkeurig te benoemen over welke migrant we het hebben. We lichten de terminologie graag toe.

Vroeger werden vaak de termen ‘allochtoon’ en ‘autochtoon’ gebruikt. De huidige migratiediversiteit in ons land zorgt voor een diversiteit aan classificaties. De migranten zijn inmiddels zo verschillend qua herkomstland, migratiemotief en migratieduur dat er nieuwe termen zijn ontstaan.

Migratie is een brede term voor verhuizen van plek naar plek binnen of buiten landsgrenzen, bijvoorbeeld vanwege (seizoensgebonden) werk, opleiding of trouwen met een (buitenlandse) partner. Als we migratie binnen Nederland weglaten, dan heeft een persoon volgens het CBS een migratieachtergrond als ten minste één van de ouders in het buitenland is geboren. Er wordt vervolgens onderscheid gemaakt tussen personen die zelf in het buitenland zijn geboren (de eerste generatie) en personen die in Nederland zijn geboren (de tweede generatie).

Er zijn de volgende typen migranten of nieuwkomers te onderscheiden:

- **Arbeidsmigrant:** mensen die tijdelijk in Nederland komen werken en die eenvoudig, laagbetaald werk doen. Vaak worden zij hierheen gehaald door een uitzendorganisatie of andere werkgever in bijvoorbeeld de tuinbouw-, distributie- of de bouwsector.
- **Kenniswerkers of expats:** hoogopgeleide immigranten die een arbeidsovereenkomst bij een Nederlands bedrijf hebben, en daarbij een bepaald minimum brutosalaris verdienen dat gekoppeld is aan een leeftijdscategorie.
- **Buitenlandse studenten:** 15% van de studenten aan hogescholen of universiteiten is afkomstig uit het buitenland; in totaal meer dan 120.000. Zij studeren hier één of enkele jaren.
- **Statushouders:** Mensen die asiel hebben aangevraagd en gekregen. Zij hebben een verblijfsvergunning (status) om in Nederland te wonen.
- **Asielzoekers:** Mensen die asiel hebben aangevraagd en nog wachten op het besluit of ze in Nederland mogen blijven.
- **Oekraïners:** Mensen die door de oorlog in Oekraïne zijn gevlucht en tijdelijk in Nederland mogen blijven.
- **Gezinsmigranten:** buitenlandse gezinsleden van een partner (Nederlands of met verblijfsstatus) die voor de liefde of gezin naar Nederland komen.

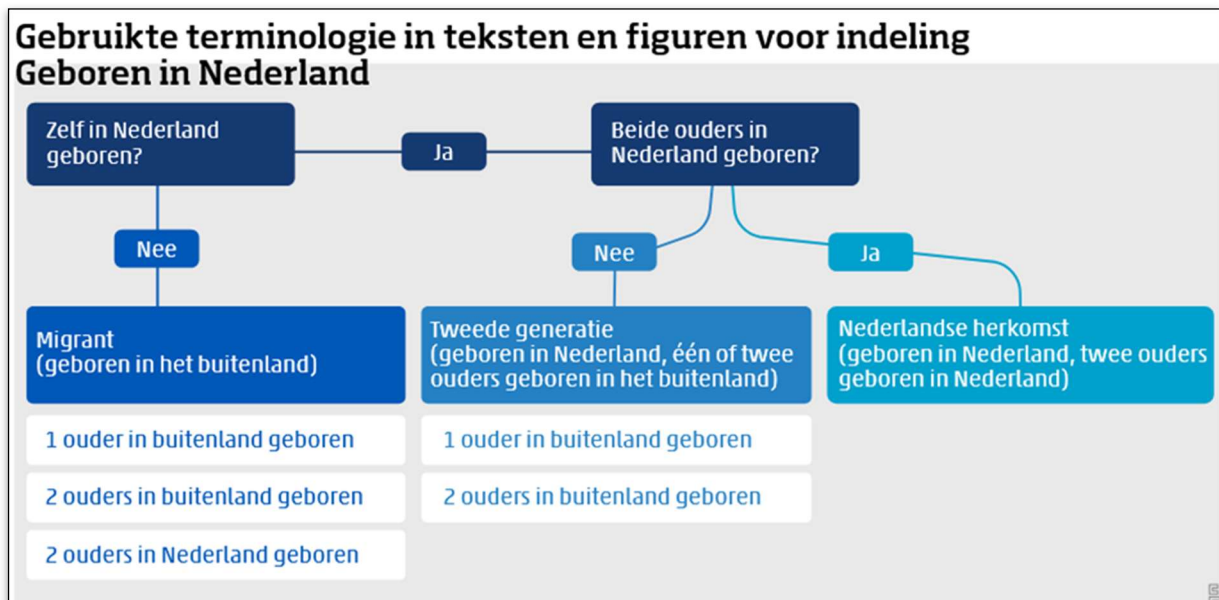
Daarnaast zien we in publicaties en discussies ook nog andere termen die door elkaar gebruikt worden, maar eigenlijk een andere betekenis hebben.

Een **vluchteling** is een persoon die noodgedwongen hun land is ontvlucht vanwege oorlog, geweld of vervolging, in veel gevallen plotseling en zonder voorafgaande waarschuwing. Zij kunnen niet naar huis terugkeren totdat de omstandigheden in het land van herkomst veilig zijn.

Redenen voor vervolging kunnen bijvoorbeeld godsdienst, politieke overtuiging, seksuele voorkeur of het behoren tot een bepaald etnische groep zijn.

De uitdrukking '**vreemdeling**' is een juridische term voor een niet-Nederlander: iemand die niet de Nederlandse nationaliteit heeft.

Ook onderstaande figuur is behulpzaam bij de indelen van groepen van migranten.

Wat zijn de redenen om te migreren?

Niet iedereen heeft natuurlijk dezelfde reden om te migreren. Mensen kunnen zeer verschillende motieven hebben, zoals:

- Economische motieven: Arbeidsmigranten; Bedrijfsgebonden migranten; Migrerende ondernemers; Studenten; Pensioenmigranten
- Politieke motieven: Asielzoekers
- Sociale motieven: Gezinsherenigers; Retourmigranten; Woonmigranten

Uit welke landen komen migranten?

De landen waar migranten uit afkomstig zijn, wisselen in het algemeen sterk over de jaren heen. Zo was voor heel Nederland in 2023 Oekraïne het grootste vertrekland.

2. TERUG NAAR HOUTEN, DORP VAN MIGRANTEN

In 1960 was Houten nog maar “een vlekje” op de kaart. Het dorp telde minder dan 6000 inwoners. In de jaren daarna is Houten sterk gegroeid; voornamelijk door mensen van buiten: nieuwkomers. De nieuwbouwwijken van de jaren 70 trokken mensen van overal vandaan.

In 1966 werd Houten officieel aangewezen als groeikern. De bevolking is daardoor gegroeid tot zo'n 30.000 in 1993. Vervolgens kreeg Houten een tweede groeitaak met de Vinex-wijk Houten-zuid. Deze groeitaak is nagenoeg afgerond. Na 1993 groeide de bevolking verder tot 50.847 in november 2024.

Als we migranten zien als nieuwkomers - mensen die veranderen van vaste verblijfplaats, over administratieve grenzen heen – dan kunnen we concluderen dat de meeste “Houtenaren” van nu niet in Houten zijn geboren (en getogen), maar “van buiten” komen. **Houten is een dorp VAN migranten.** Al die migranten samen hebben stukje bij beetje bijgedragen om Houten te maken wat het nu is. De oorspronkelijke bevolking van Houten heeft hun dorp dus fors zien veranderen door alle migranten en die verandering zal door blijven gaan.

3. WAT ZEGGEN DE CIJFERS NU ECHT?

Door de groeitaak van het Rijk is Houten een “import-dorp”. De nieuwe inwoners komen uit heel Nederland: van Utrecht tot Maastricht en van Ommen tot Den Helder. En een deel komt uit het buitenland.

In het jaar 2000 had Houten ruim 33.000 inwoners. Hiervan kwam 90% uit Nederland. In het afgelopen jaar, 2024, is het aantal inwoners gestegen tot bijna 51000. Hiervan komt 80% uit Nederland. Dat is vergelijkbaar met plaatsen als Veenendaal, Woerden of Soest. Terwijl in Nieuwegein 71% en de gemeente Utrecht 63% van de inwoners uit Nederland afkomstig is. Voor de hele provincie Utrecht is het aandeel in Nederland geboren inwoners ongeveer 76%. Daarmee ligt het aandeel van inwoners die niet in Nederland geboren zijn iets onder het gemiddelde van de provincie Utrecht.

Wie zijn dan die migranten die niet in Nederland geboren zijn?

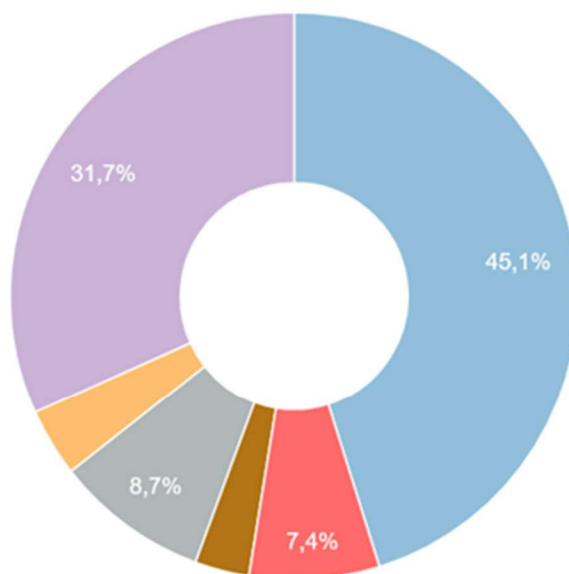
Volgens de gegevens van het CBS over de migratieachtergrond van inwoners in de gemeente Houten telt onze gemeente voor de periode 2010-2022 inwoners uit meer dan 45 landen. Meer dan de helft is afkomstig uit de EU en de voormalige koloniën Indonesië, Suriname of de Nederlandse Antillen.

Migratieachtergrond woonplaats Houten [↗](#)

De meest voorkomende migratie-achtergronden in de woonplaats Houten in 2022 zijn Westers (3.720 inwoners) en Overig (2.615 inwoners).

Jaar: 2022 ▾

● Westers
● Marokko
● Antillen
● Suriname
● Turkije
● Overig

Bevolking in de woonplaats Houten: inwoners met een migratieachtergrond worden onderverdeeld in Westers en enkele niet Westerse landen op grond van hun geboorteland dat van hun ouders.

In absolute aantallen ziet de migratieachtergrond naar herkomst en generatie in Houten in 2022 er als volgt uit:

Aantal inwoners met een migratieachtergrond naar herkomst en generatie in de gemeente Houten [↗](#)

[Grafiek](#)

[Tabel](#)

Onderstaande tabel toont het aantal inwoners met een migratieachtergrond in 2022 voor de gemeente Houten.

Migratieachtergrond	Totaal	Eerste generatie	Tweede generatie
Totaal	8.495	3.801	4.694
Westerse migratieachtergrond	3.851	1.361	2.490
Niet-westerse migratieachtergrond	4.644	2.440	2.204

Uit deze tabel blijkt dat 45% tot de eerste generatie migranten behoort en de meerderheid tot de tweede generatie migranten. De meeste inwoners in Houten met een migratieachtergrond zijn kortom in Nederland geboren (en dus van de 2e generatie).

Onderstaande tabel hebben we gekregen van de gemeente Houten en geeft de top 10 nationaliteiten weer van de inwoners van Houten per mei 2025

Nationaliteit	aantal inwoners per nationaliteit
Oekraïense	198
Turkse	178
Zuid-Afrikaanse	178
Chineze	149
Syrische	149
Burger van de Bondsrepubliek Duitsland	119
Poolse	102
Indiase	85
Italiaanse	69

Onze analyse op basis van de feiten

Feiten en cijfers wegen in de beeldvorming niet altijd op tegen beleving en politieke overtuiging. Desalniettemin is het bovenstaande voldoende om af te rekenen met mythes als: “er wonen bijna geen buitenlanders in Houten; bijna alle migranten hebben een niet westerse of Arabische achtergrond; migranten komen allemaal uit een paar onveilige landen en mensen met een migratie achtergrond zijn niet in Nederland geboren”.

4. MIGRANTEN ZIJN VAN VITAAL BELANG VOOR ONZE ECONOMIE

Om ervoor te zorgen dat er handen aan het bed blijven en kinderen terecht kunnen in de kinderopvang heeft de arbeidsmarkt nu en in de toekomst migranten nodig, ook in Houten. De prognose is immers dat de Nederlandse bevolking zonder immigratie sterk vergrijsst. Terwijl het aantal geboortes langzaam daalt. Daarmee wordt het aandeel mensen dat aan de arbeidsmarkt kan deelnemen steeds kleiner. En dat terwijl er nu al veel onvervulde vacatures zijn.

Arbeidsmigranten in Houten

Volgens de gemeente Houten verbleven in 2019 naar schatting zo’n 400 à 500 arbeidsmigranten in Houten. De schatting is gebaseerd op een combinatie van harde CBS cijfers (Basis Registratie

Personen) waarin kort verblijf niet is meegeteld en cijfers uit provinciaal onderzoek waarin wel een raming van het kort verblijf is meegenomen. In een onderzoek van de provincie Utrecht is een inschatting gemaakt van de trendmatige groei in de provincie Utrecht (ruim 4% per jaar). Gesteld dat deze ook voor Houten van toepassing is, dan woonden er in 2024 zo'n 500 à 600 (tijdelijke) arbeidsmigranten in Houten.

Op basis van verleende vergunningen aan fruittelers in Houten, voor verblijf van seizoenswerkers op het erf raamt de gemeente dat ruim de helft van deze arbeidsmigranten (circa 300) wonen en werken bij fruittelers.

De overige arbeidsmigranten werken veelal in sectoren zoals de overige land- en tuinbouw, de voedingsindustrie, de logistieke- en distributiesector en de bouwnijverheid. Waar de arbeidsmigranten die niet wonen en werken bij fruittelers verblijven in Houten is niet bekend. In gesprekken met stakeholders hoopt de gemeente Houten hier meer inzicht in te krijgen,

Naast deze arbeidsmigranten maken ook kennismigranten deel uit van de Houtense populatie. Bij navraag bleek de gemeente hierover geen cijfermateriaal te kunnen verschaffen. Dat geldt ook voor statushouders op de arbeidsmarkt. Sinds enige tijd is het voor deze laatste groep iets eenvoudiger om sneller in te stromen op de arbeidsmarkt. Ook daarvan ontbreken cijfers voor Houten.

Onze analyse

De mythe dat migranten onze banen inpikken is in de huidige conjunctuur wellicht niet vaak meer te horen. Maar dat we meer handen nodig (blijven) hebben om onze economie en ons welvaartsniveau overeind te houden is nog niet bij iedereen ingedaald.

Daarnaast is het van belang dat de gemeente de intentie waarmaakt om meer gegevens over arbeidsmigratie boven tafel te krijgen zodat de gemeenteraad zo nodig actie kan ondernemen.

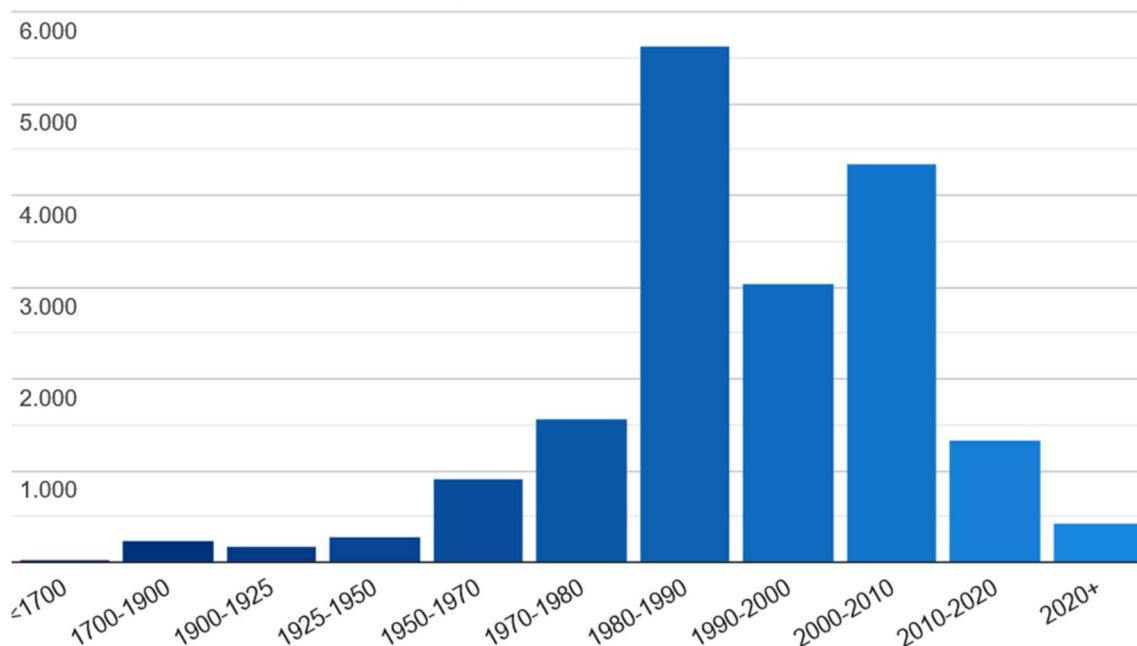
5. HET TEKORT AAN WONINGEN IS HET GEVOLG VAN SLECHT WONINGBOUWBELEID

Een mythe die wel volop leeft is dat migranten de schuld zijn van het tekort aan sociale huurwoningen.

Het klopt dat er lange wachtlijsten zijn en de vraag veel groter is dan het aanbod. Dat is echter niet zo vreemd omdat er na 2020 zeer weinig nieuwe woningen zijn gebouwd, laat staan nieuwe sociale huurwoningen. In 2024 is er zelfs geen enkele sociale huurwoning bijgekomen.

Adressen: bouwperiode van panden [↗](#)

Er zijn 5.619 panden uit de bouwperiode 1980-1990 in de gemeente Houten.

Kijken we dan naar de toewijzing van het schaarse aanbod aan sociale huurwoningen dan geeft onderstaande tabel inzicht.

WOONRUIMTEVERDELING

1. Het totaaloverzicht van de toewijzing van de sociale huurwoningen is als volgt:

Woningtoewijzing 2023 Woonin Houten	
Status-/vergunninghouders (aantal woningen)	41
Zorgcontracten (contract met zorgpartij)	9
Urgentie via WoningNet	18
Mindervalidenwoning	1
Van Groot naar Beter (voorrang op woning in WoningNet)	22
Eénmalige aanbieding (15 uitstroom MO/BW en 8 maatwerk)	23
Woongroepen	17
Woningruil	6
Friendscontract	-
Doorschuiifregeling via WoningNet	10
Kernbinding via WoningNet	2
Regulier adverteren (inschrijfduur, primaire doelgroep)	111
Sociale huur totaal	251

Onze analyse

In 2023 werden 41 van de 251 woningen toegewezen aan statushouders, oftewel 16%. Ongeveer de helft van de woningen ging naar Houtenaren, en 35% naar mensen uit de omliggende gemeenten. De veronderstelling dat “migranten alle woningen inpikken” is feitelijk onjuist.

6. MIGRANTEN ZIJN EEN VERRIJKING VOOR DE HOUTENSE GEMEENSCHAP

Dit onderwerp moet verder uitgewerkt worden op het gebied van sport, cultuur, religie, voedsel etc. Een idee is om bovengenoemde stelling te onderzoeken met behulp van interviews en goede voorbeelden.

De gemeente stelt op haar website: “Houten is een plek waarvan we hopen dat iedereen zich er welkom voelt. We zijn trots op onze gastvrije en sociale gemeenschap. Ook mensen die gevlucht zijn voor oorlog of geweld krijgen hier de kans om een nieuwe toekomst op te bouwen. Hoewel er verschillende meningen zijn over dit onderwerp, zetten veel inwoners en een groot aantal instanties zich graag in om nieuwkomers een warm welkom te geven. Denk daarbij aan: Vluchtelingenwerk, Van Houten & Co, het Taalhuis Houten, het DoorGeefluik, De Krachtfabriek, de Voedselbank, kerken en moskeeën, stichting Leergeld.”

Hoewel mensen soms het omgekeerde beweren dragen migranten op uiteenlopende en nieuwe manieren hun steentje bij aan onze Houtense samenleving. Ook dragen migranten bij aan de Nederlandse cultuur. Door de diversiteit die zij meebrengen, wordt onze cultuur verrijkt en dynamischer.

Veel van onze pakketbezorgers hebben een migratie-achtergrond

Wat zouden alle (twee-verdienende) huishoudens in Houten moeten doen zonder hun hulp?

Zouden wij nog appels, peren of kersen kunnen eten zonder de (Poolse) arbeidsmigranten?

Restaurants en koks uit andere delen van de wereld hebben onze eetcultuur verrijkt

Door de komst van moslims die bij jou in het team werken is het makkelijker om in te roosteren rond kerst.

Hoe verrijkend is het om niet alleen muziek uit Nederland te kunnen beluisteren of spelen!

Veel gerechten en ingrediënten die als typisch Nederlands worden beschouwd, zoals speculaas, tomaten, en thee, hebben hun oorsprong in andere delen van de wereld.